

A black and white photograph of a war-torn city street in Warsaw. The buildings are heavily damaged, with many windows missing and walls crumbling. In the foreground, a person is seen from behind, looking towards the street. The overall atmosphere is one of devastation and historical significance.

**79. ROCZNICA
POWSTANIA WARSZAWSKIEGO**

KRONIKA WALKI

25 SIERPANIA 1944

W 19. numerze powstańczego dziennika „Barykada Powiśla” z 25 sierpnia 1944 roku ukazał się artykuł „Kronika walki”, koncentrujący się na działaniach, które w poprzednich dwóch dniach prowadzono w celu zdobycia Uniwersytetu, kościoła św. Krzyża i sąsiedniego gmachu Komendy Policji. Tekst tego artykułu przedrukowany został poniżej jako wartościowy dokument z czasu Powstania Warszawskiego. Warto nadmienić, że redakcja dziennika znajdowała się pod adresem Tamka 48, tj. w pobliżu toczonych walk.

Kronika walki

Ubiegłe dwa dni wykazały wielką aktywność naszych oddziałów na wszystkich odcinkach frontu. Aktywność ta rozszerzyła wydatnie nasz zasięg we wszystkich kierunkach.

- W nocy ze środy na czwartek Krak. Przedmieście było terenem zaciekłych walk. Odbył się atak na Uniwersytet dwóch samochodów pancernych od strony Krakowskiego: dzięki natarciu zniszczono bunkier przy bramie, unosząc jako zdobycz znaczną ilość granatów i broni maszynowej. Niemcy wycofali się w głąb ogrodu. Prawie jednocześnie dokonano natarcia na Komisariat Policji na Krakowskim przy współdziałaniu minierów, między którymi było kilka kobiet. Rozbito jednym uderzeniem „Piata” bunkier, opanowując kościół św. Krzyża. Niemcy wprowadzili do walki 2 „Tygrysy”, 5 działek szturmowych, a rankiem dalsze czołgi. O zaciekłości walki świadczy ilość 500 granatów ręcznych rzuconych na jeden odcinek. Ogniem czołgów npl. wzniecono pożary na Traugutta w gmachach K.K.O. i Banku Handlowego, ugaszone przez drużyny ratownicze. Z kolei skierowano siłę natarcia na Komendę P. P. i Komisariat Przemysłu. Wobec silnego oporu npla budynki podpalamo ropą, a dwa czołgi zniszczono. W akcji na tym odcinku odznaczył się szczególnie walecznością strzelec Mroczkowski, a patrol sanitarny i drużyna łączniczek wykazały nadzwyczajną odwagę i usprawnienie bojowe.

- Z Dolnego Mokotowa meldują o zajęciu wsi Sielce uderzeniem od strony Wilanowa i Sadyby Ofic., prawdopodobnie przez oddziały leśne. Na południe od Mokotowa spostrzeżono oddziały węgierskie maszerujące z Modlina. Bogato zaopatrzone szpital Elżbietanek na dalekim Mokotowie w naszym ręku. W Łazienkach

i Belwederze trzymają się jeszcze Ukraińcy. Artyleria niem. ze Służewa i Wierzbna ostrzeliwuje Międzylesie i Radość. Meldują nam również o odgłosach walki w rejonie Radzymina.

- Stare Miasto, jak za dni poprzednich, jest ośrodkiem najzacieklejszego i nieustannego ognia npla przy użyciu artylerii, miotaczy min i lotnictwa. Szczególny napór na Długą – pl. Krasińskich, gdzie atak piechoty poprzedzony ogniem ok. 80 pocisków z „Tygrysów” został odparty, a barykada na Długiej utrzymana. Również natarcie npla na Bielańską – Nalewki nie dało wyniku.

- W samym Śródmieściu dwa wyczyny naszych oddziałów – to zdobycie w al. Sikorskiego róg Brackiej domu, co sparaliżuje działalność B.G.K. oraz na ul. Piusa – fortecznego gmachu PASTY, gdzie gwałtowny atak zmusił Niemców do poddania się.

- Cała Warszawa była ostrzeliwana przez pociąg pancerny z mostu średnicowego i linii obwodowej. Ponadto Niemcy w dalszym ciągu stosują pożary jako skuteczny sposób walki z ludnością cywilną.

Na okładce znajduje się stosunkowo mało znane zdjęcie wykonane przez fotoreportera Powstania Warszawskiego Jerzego Tomaszewskiego. Brak tam ludzi, są pomniki. Kopernik patrzy jak pelzający ogień ogarnia Chrystusa dźwigającego swój krzyż. Gęsty dym spowija rujnowany kościół i sąsiednie budynki... Zdjęcie to ma charakter symbolu godnego przypomnienia w rocznicę Powstania Warszawskiego obchodzoną na Uniwersytecie Warszawskim.

W 2022 roku podczas obchodów 78. rocznicy odsłonięty został mural przy ul. Oboźnej poświęcony walkom o Uniwersytet, m. in. tym, które opisane zostały w kronice opublikowanej 25 sierpnia 1944 roku i przedrukowanej powyżej. Autorem muralu jest Mikołaj Olizar-Zakrzewski.

● KUBUŚ

POJAZD PANCERNY „KUBUŚ”
ZAPROJEKTOWANY I ZBUDOWANY
PRZEZ POWSTAŃCÓW GRUPY BOJOWEJ
„KRYBAR” W SIERPNIU 1944 R.
ZOSTAŁ UŻYTY PODCZAS DRUGIEGO
I TRZECIEGO NATARCIA NA
UNIwersYTET WARSZAWSKI.

● II NATARCIE NA UNIwersYTET

23 SIERPNIA 1944

Fragmety muralu przy ul. Oboźnej w pobliżu wejścia na kampus uniwersytecki

UNIwersYTET
WARSZAWSKI

MUW

Muzeum
Uniwersytetu
Warszawskiego

